

L'Homematge a l'Evarist Fàbregas

Deu fer molts anys que no ha tingut lloc en nostra ciutat un acte comparable al del prop passat diumenge. Un partit, una col·lectivitat, determinada, pot haver festejat, amb més o menys motiu a un dels seus components, però no tenim record que en nostra vida, el poble, sense distinció de matèries, ni de fortuna, s'hagi congregat per a homenatjar a un reusenc, benemerit.

Per això l'acte del prop passat diumenge té tant esplèndid relleu, en la història de la ciutat, que nosaltres volem donar-li tota l'importància que mereix confeccionant el present nombre extraordinari que ve a ésser un complement del publicat el dia de la festa.

L'Evarist Fàbregas, pot restar ben satisfet, no precisament per les mostres d'apreci que hi relatà i les paraules de l'homenatge que li han sigut tribuades, ja seva major satisfacció deu ésser la de veure que la seva acció ha sigut no solament estimada, sinó compresa. En penyar d'aquesta afirmació nostra, el fet de que per sobre les passions ardents que desporta la xibranç d'alta política, per sobre de totes les merques que enllogeixen les accions dels homes, ha triomfat l'amor patri que tots els bons reusencs portem al fons del nostre cor. Diumenge, al Teatre Circo hi havia congregada la més característica representació de la ciutat. Nosaltres ans en felicitem pel consol que Reus va saber portar a l'ànima del bon patri i perquè hem pogut afirmar-nos una vegada més en el criteri de que el nostre poble, la nostra gent, mereix totes les consideracions i els respectes d'un poble bnd' un poble de noblíssims sentiments que's commou davant les mostres de ver patriotisme.

En Fàbregas va plorar llàgrimes de goüt i va dir paraules reflexadores del seu sentir i del seu pensar, i va ser tanta l'impressió que produiren, que oients i orador se trobaren foses en un sol sentiment d'amor i de bondat. En el callu d'aquestes afeccions, com se devia arborar de sant patriotisme l'ànima d'infant de l'amic Fàbregas! Pocs, com ell, poden haver paladejat aquest goig sublim de l'adhesió coral de tot un poble!

Reu, una vegada més, la efusiva enhorabona dels seus bons amics i companys de «Foment» que senten com a propies les seves alegries.

L'apet

El Centre de Lectura mereix tota mena de lloances per l'acert amb que ha realitzat el primer acte d'homenatge a l'Evarist Fàbregas. L'organització del banquet, fou perfecta.

Al vestíbul del Teatre Circo, adornat amb plantes, s'hi exhibia un plan detallat de la disposició de les taules en tots els àmbits del teatre. Les taules estaven col·locades de la següent manera: Patró de plata: cinc taules paraleles i dues en el lloc de l'orquestra.

En cada llotja de plata hi havia la corresponent taula per a quatre comensals. En els passillos hi havia quatre taules i en l'escenari, quatre de paraleles entre si i perpendiculars a una de transversal que era la de la presidència. L'escenari estava també adornat amb flors i plantes i en la taula presidencial hi lluia un artístic i esplèndid centre, de flors naturals, ofrena de la casa Viuda i fills de Pere Marsal.

L'aspecte del teatre era corprender. El servei de les taules era impecable. Davant de cada seient hi havia els tres plats de que's composava el menú; els encurtits i postres servits ja en sengles platerets de cartró, i ademés les copes,

individus de la Junta Directiva del Centre i premsa.

El total de comensals ascendia exactament a 450, perquè a l'arribar an aquest nombre la Junta del Centre se vegé obligada a tancar la llista d'inscripció.

Al punt de la una començà a servir-se el menú.

Després de destapat el xampany, el president del Centre inicia els discursos, oferint el banquet al senyor Fàbregas.

Parlà així, el nostre bon amic, un cop apaïgada l'ovació que se li tribuà:

gas, que volem que us en digui que tots vosaltres no sapiguen? Precisament perquè ho saben, és perquè jo vinc i dic a l'homenatjat: Amic Fàbregas, gran patriota, home d'exquises generositats; accepteu aquest homematge que us tributa el Centre de Lectura i amb ell accepteu també la promesa de que l'obra per vos iniciada serà portada a bon terme per l'esforç de tots. (Aplaudiments.) Veritat, consocios, que la sabrem complir aquesta promesa que solemnement faig en nom vostre? (L'auditori prorromp en mostres d'assenntiment.) I com no hem de realitzar-ho després de l'espectacle que avui oferim a nostre amic! Per-

casal que ens heu ofrenat, esdevindrà, com vos volem, un palau o be un temple; palau de la cultura, temple aixecat a l'intel·ligència.

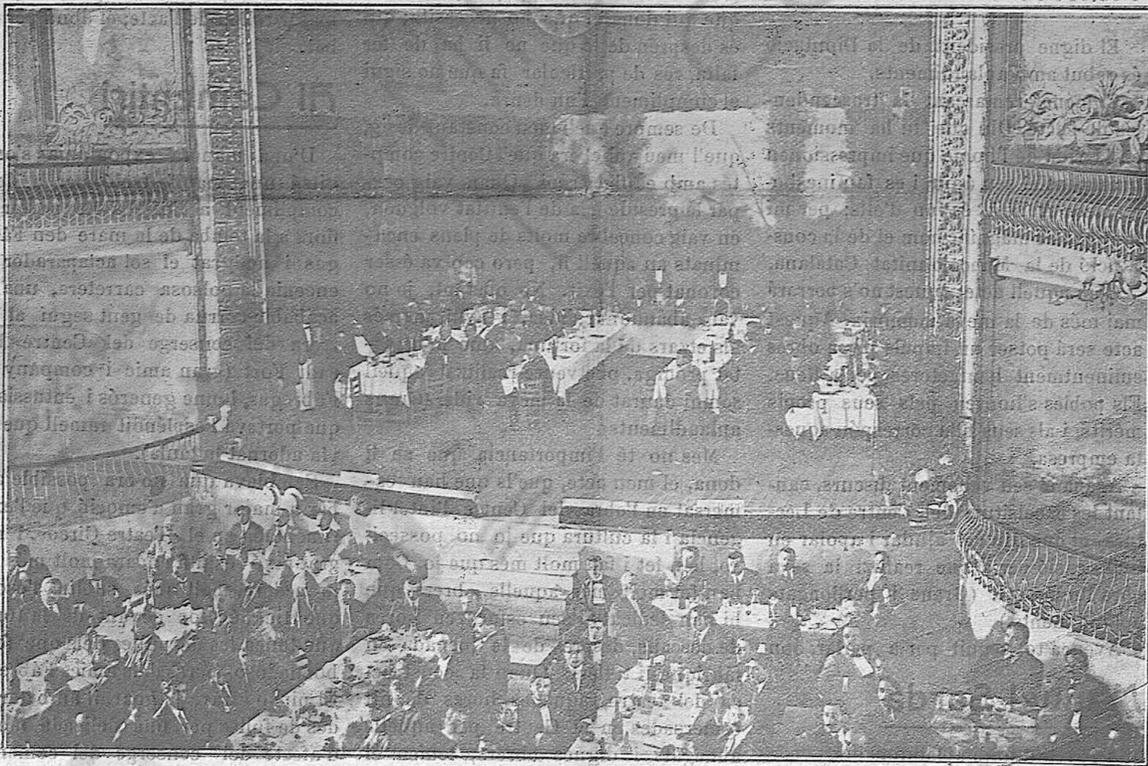
No'm vull estendre en consideracions sobre lo que cal fer per a portar a bon terme l'obra iniciada pel senyor Fàbregas perquè ja està en la consciència de tothom i són varis els que han de parlar encara i tenim el temps comptat; però abans d'acabar, permeteu-me que faci ofrena de les flors de aquesta taula: Jo les ofreno a l'amor dels amors de l'amic Fàbregas; jo les ofreno a la memòria de la seva santa mare, que'n devia ser molt de bona i santa quan infantà un home com vos (una xardorosa ovació recull les paraules den Cavallé). Aquestes flors, continúa dient, portaran el callu dels afectes a la tomba freda, i si és cert que hi ha quelcom més enlla de la vida, si és cert que les ànimes alestegen eternament en l'espai, per alta que la de la vostra mare es trobi, fins a ella hi arribarà el perfum d'aquestes flors per a dir-li quan gran és i quan honorat se veu el fill que va portar al món: (L'ovació que's tributa an en Cavallé dura llarga estona. Fou un moment d'intensa, de fonda emoció.) En Cavallé posà terme al seu parlament manifestant que si la seva paraula no havia sapigut expressar els sentiments dels seus consocios, els aplaudiments haurien suplerit la seva manca d'elo-

quència. Al retornar, al seu lloc en la taula presidencial, en Fàbregas i en Cavallé s'adassaren reproduint-se els aplaudiments.

Adhesions

Seguidament el senyor secretari del Centre don Enric Aguadé donà compte de les adhesions rebudes durant la celebració de l'acte. Foren les següents: dels distingit escriptor en Trinitat Catusas; den Joan Puig i Alguer; del diputat a Corts don Antón Alhafull, de don Antón Pascual i Cugat; de don Josep M. Puig i Torrents; de l'ex-director de «Las Circunstancias» D. Silvan Gil; de don Francesc Prats; del mestre en Gay Saber en Artur Masriera; dels senyors Rosselló, Munté, Dell, Aball i Joyé, les quals publicuem al final. Les que rebé directament el senyor Fàbregas foren molt mes nombroses.

Acabada la lectura d'adhesions, el senyor Aguadé digué que havent d'acabar l'acte a hora determinada s'havia hagut de limitar el nombre d'oradors anunciant que parlarà en Joan Grau Gené soci nombre 2 del Centre per trobar-se impossibilitat d'assistir a l'homenatge el soci nombre 1; don Ramón Mayner per haver regentat la presidència del Centre; don Anton Serra, ex-president; don Anton Estivill, diputat provincial; don Anton Borrrell, diputat provincial; don Ramón Vidiella, president de la Diputació; don

VISTA PARCIAL DEL TEATRE CIRCO DURANT EL BANQUET

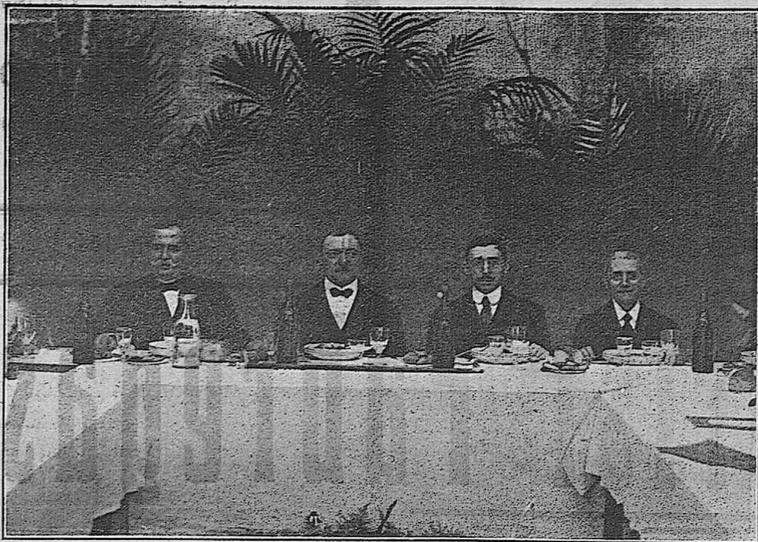
Pere Cavallé

Agraïxo aquests aplaudiments que m'aconhorten i encoratgen, perquè precisament avui el necessito aquest reconfortant. En la meua vida pública m'he trobat en moltes ocasions desplaçat, fora del meu centre, però mai com ara havia sentit la responsabilitat de aquest desplaçament. L'acte d'avui requereixia una veu més prestigiosa que la meua per a parlar en nom del Centre, però el destí generós i benivolent, deu haver volgut que, de la mateixa manera que durant molts anys he cullit junt amb el company Fàbregas les roses i escardots que la vida pública ofereix, el meu nom anés associat a l'acte d'homenatge que avui venim a tributar-li. Així la meua ànima que venera al company Fàbregas, podrà volar companyona de la seva fins a les regions on s'hi troba el goig suprem.

De l'acció noblíssima den Fàbre-

gas, que jo no sé si us hi heu fixat, amic Fàbregas. Es tota la ciutat de Reus la que vé a retreure homematge, no sols perquè hi hagi aquí el senyor alcalde que la representa, sinó perquè s'hi troba la selecció de la ciutat mateixa, directament representada sense distincions de cap mena. No és això un miracle? Però havia d'ésser així, perquè vos teniu la virtut de donar vida al diner. Cada una de les monedes que'ns donàreu, portava la vostra ànima; se havia contagiada les vostres energies, havia esdevingut viva pel vostre gran optimisme... Més que moneda, ens donàreu l'avor que ja ha germinat i que en plaç no llunyà la brosta que fins ara ha fet esdevindrà arbre immens que florirà esplèndid per a embaumar l'ambient de Reus. (Grans aplaudiments.)

Tot això necessitava el Centre per a sortir del seu aturament; el Centre mancat de medis, vivia de la seva tradició, de la seva glòria passada; però després de l'acte d'avui, jo dic que el

LA PRESIDENCIA DEL BANQUET

Manuel Sardá, alcalde de Reus i l'homenatjat.

S'aixecà per a parlar don

Joan Grau i Gené

Acullit amb grans aplaudiments, digué breus però efusives paraules de congratuació per l'acte de generós desprendiment del senyor Fábregas.

Seguí en l'ús de la paraula don

Ramón Mayner

Feu història el senyor Mayner de èpoques crítiques per al Centre de Lectura; quan moriren els il·lustres patricis don Lluís Quer i don Eugeni Mata. Allavors, portat accidentalment a la presidència de l'entitat, qui fou el meu col·laborador més eficaç fou l'Evarist Fábregas.

Cada dia me venia a buscar a casa, i junts anàvem al Centre a treballar per l'entitat que avui enforteix i solida en Fábregas amb son generós donatiu, pel qual li devem etern agraïment.

(Grans aplaudiments).

A continuació parlà don

Anton Serra

Amb encantadora senzillesa el senyor Serra fa un elogi acabat del senyor Fábregas. Diu: ¿qué voleu que us digui jo que no ho senti tots vosaltres? ¿Que en Fábregas té un gran cor i que lo fet per ell no ho fa qualsevol, que es necessita per a fer-ho els seus generosos sentiments i el seu gran amor al Centre de Lectura? D'això tots n'estem convençuts i compenetrats, i sols devem que admirar i enlairar el gest, pel qual el felicito coral i efusivament. (Grans i perllongats aplaudiments).

Avença tot seguit per a parlar, don

Manuel Sardá

que és rebut amb aplaudiments. Manifesta que porta la representació expressa de l'Ajuntament, i que en nom seu i com a alcalde s'adhereix a l'homenatge a l'Evarist Fábregas. L'acord d'adherir-se a aquest acte, el prengué l'Ajuntament per unanimitat, i després d'haver dedicat tots els representants dels diferents grups del Consistori, els més entusiastes elogis al senyor Fábregas per son gest altament honorós, demostratiu de son immens amor al Centre de Lectura i a la ciutat.

Actes com el realitzat pel senyor Fábregas, per desgràcia tant poc prodigats en nostra població, donen desitjos vehements de poguer-los emular.

Creu el senyor alcalde que si molts rics que s'en van a la tomba sense recordar-se del seu poble nadiu, presenciessin actes com el que estem celebrant, trobarien en ells estímulo per a fer bé, per a deixar un record que honorés i fes perdurable la seva memòria. Així si vegessin amb l'alegria que uns ex-assilats de la Casa de Caritat, cobren quan els correspon, un llegat del benemèrit reusenc don Joaquim

Recorda amb goig que ell fou qui proposà per a soci del Centre de Lectura, fa uns 30 anys, a l'Evarist Fábregas. Quina no ha d'ésser, doncs, ara la meua alegria al veure'l enlairat a la presidència honorària de la be-

Anton Borrell

nemèrita entitat per son acte tant rellevant i meritori? El meu goig, doncs, és complet, i ho és també perquè m'liga amb en Fábregas una amistat d'anys i amb el Centre de Lectura un afecte sempre fonament sentit.

Ara és quan el Centre pot desenvolupar la seva obra amb amplitud. Però cal que l'amic Fábregas tingui emuladors, i entre tots fem lo que poguem per a portar el Centre per viarans de expandiment cultural i educatiu. (Grans aplaudiments.)

El meu goig, doncs, és complet, i ho és també perquè m'liga amb en Fábregas una amistat d'anys i amb el Centre de Lectura un afecte sempre fonament sentit.

Ara és quan el Centre pot desenvolupar la seva obra amb amplitud. Però cal que l'amic Fábregas tingui emuladors, i entre tots fem lo que poguem per a portar el Centre per viarans de expandiment cultural i educatiu. (Grans aplaudiments.)

El digne president de la Diputació és rebut amb aplaudiments. Comença remarcant la transcendència de l'acte. Diu que hi ha moments en la vida de l'home que impressionen granment el seu ànim i es fan inesborrables. Aquest és un d'ells; per mi tant gran i magnífic com el de la constitució de la Mancomunitat Catalana.

Com aquell acte, aquest no's borrarà mai més de la meua memòria. Aquest acte serà potser un impuls per a obres eminentment benefactores per a Reus. Els pobles s'honren pels seus propis mèrits, i als seus fills correspon aquesta empresa.

Acaba el seu vehement discurs, cantant les excel·lències del Centre de Lectura, al que diu cal ajudar i apoiar en tota ocasió per a que realitzi la seva obra lluminosa. (Grans i perllongats aplaudiments.)

Avença tot seguit per a parlar, don

que és rebut amb aplaudiments. Manifesta que porta la representació expressa de l'Ajuntament, i que en nom seu i com a alcalde s'adhereix a l'homenatge a l'Evarist Fábregas. L'acord d'adherir-se a aquest acte, el prengué l'Ajuntament per unanimitat, i després d'haver dedicat tots els representants dels diferents grups del Consistori, els més entusiastes elogis al senyor Fábregas per son gest altament honorós, demostratiu de son immens amor al Centre de Lectura i a la ciutat.

Actes com el realitzat pel senyor Fábregas, per desgràcia tant poc prodigats en nostra població, donen desitjos vehements de poguer-los emular.

Creu el senyor alcalde que si molts rics que s'en van a la tomba sense recordar-se del seu poble nadiu, presenciessin actes com el que estem celebrant, trobarien en ells estímulo per a fer bé, per a deixar un record que honorés i fes perdurable la seva memòria. Així si vegessin amb l'alegria que uns ex-assilats de la Casa de Caritat, cobren quan els correspon, un llegat del benemèrit reusenc don Joaquim

Recorda amb goig que ell fou qui proposà per a soci del Centre de Lectura, fa uns 30 anys, a l'Evarist Fábregas. Quina no ha d'ésser, doncs, ara la meua alegria al veure'l enlairat a la presidència honorària de la be-

Recorda amb goig que ell fou qui proposà per a soci del Centre de Lectura, fa uns 30 anys, a l'Evarist Fábregas. Quina no ha d'ésser, doncs, ara la meua alegria al veure'l enlairat a la presidència honorària de la be-

Recorda amb goig que ell fou qui proposà per a soci del Centre de Lectura, fa uns 30 anys, a l'Evarist Fábregas. Quina no ha d'ésser, doncs, ara la meua alegria al veure'l enlairat a la presidència honorària de la be-

Bové, la memòria de qui veneren i beneeixen; de segur que serien més els nostres compatricis, favorescuts per la fortuna, que es recordarien del desvalgut i desamparat en l'hora de la mort, si és que en vida no tenien un gest tant gran de desprendiment i abnegació com l'Evarist Fábregas.

No més hem de desitjar que tingui forses imitadors el nostre excelent patriu. Que com ell hi hagi qui realitzi tant bones obres de caràcter filantròpic i social. (Grans aplaudiments.)

Cumplerta la missió que em conferí l'Ajuntament, sols me resta expressar en nom seu el més fondo agraïment envers el senyor Fábregas, a qui vaig abraçar, com a mostra de gratitud, en nom de la ciutat.

Així ho fa el senyor alcalde i esclata un fort i perllongat aplaudiment.

Evarist Fabregas

A l'eixecar-se el senyor Fábregas per a parlar, esclatà una ovació formidable, que'ls comensals li tributen a peu dret i entre entusiastes visques.

Fet el silenci, parlà així l'exemplar patriu:

Senyor alcalde, senyors representants de la ciutat, amics i consocios: Podeu comptar amb la dificultat que em trobo, dominat per l'emoció, per a correspondre degudament al vostre immerescut homenatge. (Moltes veus interrompen: No, no! Molt ben merecut!). No és el meu acte al capdevall res important, que mereixi tant d'elogi com me tributeu; perquè jo entenc que qui dona el que no necessita; qui és després de lo que no li ha de fer falta, res de particular fa que no sigui el compliment d'un deure.

De sempre que'l meu constant desig, que'l meu anhel era que'l Centre comptés amb edifici propi. Quan vaig ocupar la presidència de l'entitat volguda, en vaig concebre molts de plans encaminats a aquell fi, però cap va ésser coronat per l'èxit. No obstant, jo no vaig abandonar l'idea, i avui, mercès als etzars de la fortuna, que m'ha estat pròdiga, puc veure realitzat aquell somni daurat de la meua vida. (Grans aplaudiments.)

Mes no té l'importància que se li dona, el meu acte, que'ls que han esmersat en l'obra del Centre l'intel·ligència i la cultura que jo no posseeixo, han fet i fan molt més que jo. Com han fet molt més aquells obrers que hi han dedicat el seu esforç en hores de descans, després de la jornada en fàbriques i tallers. Quan la construcció del teatre, aquelles hores de nit esmersades en el Centre per aquells abnegats i dignes obrers, tenen el valor d'un sacrifici... (Ovació delirant).

Cal continuar aquesta obra de conjunt si volem que'l nostre Centre tingui vida plena i pròspera. Es precis que hi aportem tots el nostre esforç a la mida dels nostres medis: els intel·lectuals, en primer terme, les llums de la seva intel·ligència; els obrers, l'a-fany d'il·lustració, i els acabats, els medis econòmics. (Aprovació.)

El Centre de Lectura ha d'expandir cultura arreu de la ciutat; ha d'ésser el casal de totes les classes socials, on tothom col·labori eficaçment per aixecar el nivell moral i cultural del poble. (Grans i perllongats aplaudiments.)

Continúa el senyor Fábregas:

L'amic Cavallé, el nostre president, m'ha fet ofrena de les flors que guarnixen la taula per a la meua mare... (ple d'emoció parla amb dificultat). Os agraeixo l'ofrena per als meus pares, quina memòria tant venero. Mercès per ells—diu, amb els ulls plens de llàgrimes. Es un moment d'intensa emoció que no és per narrar.

Asserenat el senyor Fábregas, continúa i diu:

Jo no soc modest i la vostra benevolència m'alenta per a continuar parlant. I és que tinc necessitat de dirvos, dirigint-me als rics, als potentats, que els diners tenen dugues cares: l'una el treball esmersat, les engunies i les penes en guanyar-los, i l'altre el goig d'empresar-los en obres bones de millorament social, per a la cultura i l'educació del poble.

Altra cosa tinc que dir, i aquesta dirigint-me als treballadors: Jo, com vosaltres, he treballat; jo, com vosaltres, sé lo que és esmersar llargues hores al treball i haver-se d'aixecar abans d'apuntar el dia... Però també us puc dir que quan era un trist valer, m'a-fanyava a estudiar, a casa meua a la nit, robant hores al descans, aprenent pel meu propi esforç lo més essencial o elemental per a no ésser un negat, per a poguer-me obrir pas i emancipar-me. Aquesta és obra d'un mateix, i és precis sacrificar-se. (Grans aplaudiments.)

Finalment us dic a tots: aportem el nostre concurs a l'obra benemèrita del Centre de Lectura: els intel·lectuals, els obrers, els potentats, i que demà poguem festejar amb alegria l'èxit de tots, que sinó el d'avui seria efímer i tristement estèril.

A l'acabar el seu parlament el senyor Fábregas, se reproduí l'ovació que fou veritablement imponent.

Allavors el senyor Cavallé remerciant a totes les representacions la col·laboració que havien prestat per al major relleu de l'acte, el donà per acabat.

Al Cementiri

D'una manera espontània s'organitzà una manifestació per a donar compliment a l'ofrena de portar les flors a la tomba de la mare den Fábregas i malgrat el sol aclaparador que encenia la polsosa carretera, una inacabable corrua de gent seguí al darrera del conserge del «Centre» l'Arcadi Fort (gran amic i company den Fábregas, home generós i entusiasta, que portava l'esplèndid ramell que havia adornat la taula).

Semblava que no era possible arribar a major grau d'emoció que l'experimentada en el «Teatre Circo», i malgrat això resultà encara molt més cor-prenedora, molt més sublim l'escena que tingué lloc davant de la tomba que tanca les despulles dels que foren bondadosos pares dels amics Fábregas. El ninxo estava ja guarnit amb garlandes de fulles per una delicada mostra d'afecte del conserge del cementiri, quan s'hi col·locaren les flors. Allavors la munió s'acoblà a l'entorn del ninxo i en Fábregas, amb el cor a flor de llavi, amb els ulls vessant llàgrimes, amb la veu tremolosa per l'emoció, sanglotant, remercià als presents tan delicada mostra de simpatia i demostrà quan gran era el seu amor de fill, quan immensa la seva devoció pels seus pares, tributant-los-hi l'elogi de que son mereixedors. Tothom qui presencià l'escena plorava enternit. Fou un moment d'aquells que no s'obliden mai més.

Retornà la comitiva a la ciutat, i amb fortes estretes de mà se posà terme an aquella imperdurable manifestació d'afecte i simpatia, que és el millor bé, el millor premi a l'actuació d'un home tan bo com l'Evarist Fábregas.

Pocs com ell haurán sentit la sensació que produeix la certesa del deure complet; pocs com ell haurán gaudit en la seva vida instants de tan fonda com venturosa emoció.

Decididament el poble té un gran cor!

Cartes i telegrams

Heu's aquí el text de les adhesions:

Sitges, 29-VI-1916.

Sr. D. Pere Cavallé Reus.

Amic Cavallé: Molt a pesar meu, compromisos confrets abans la data en que's feu pública la del banquet a don Evarist Fábregas, me veig impossibilitat d'assistir a l'homenatge que tant merescudament el poble de Reus o al menys aquella part d'ell que componen el partit de l'intel·ligència, pensa tributar-li. Dic a pesar meu, no per pura fórmula com sol dir-se mantes vegades, sinó perquè aquest cop m'és particularment sensible, faltar a un acte al qual tots deuriem ser-hi.

L'acte del senyor Fábregas és dels que no's repeteixen gaire. Per desgràcia nostra, en aquesta terra de la gent enriquida, són sobradament escassos els senyors per a que fem el buit o ens desentenguem còmodament de festejar les excepcions com la que suara se'n manifestava.

Sobretot pensem que's tracta d'un benifet a l'esperit i això és més d'agrair encara. Aquí que sols se coneix l'influència del ric—i encara generalment a manera de buida vanitat—en això que s'anomena filantropia, on sempre la generositat és impurificada d'un sentiment de llàstima, és ben consoladora l'aparició d'un esperit que s'interessa per les coses de l'intel·ligència i a elles allarga noblement la mà, al modo de les pures aristocracies de les grans civilitzacions, no amb el do que de rebre afegeix, sinó amb el present que glorifica.

Ja que malhauradament no puc ésser en persona entre vosaltres, volgueu-m'hi en esperit: sien missatger d'ell aquestes paraules.

Us molesto, amic Cavallé, per a pregar-vos us adherir, en nom meu, a la festa,—que en nom meu expressu a l'Evarist Fábregas l'admiraçió que m'ha produït la seva generositat—que'l felicito i que per molts anys pugui produir-se en accions com la que aneu a festejar.

I pregant-vos: m'excuseu, vullau-me vostre choral amic i servidor.

T. CATAJUS.

A don Evarist Fábregas

El doló m té encadenat, mes l'il·lusió m'ha vençut; per l'aire m'ha transportat i a la gran festa he vingut. I sóc al vostre costat, i bec a vostra salut!

FRANCESC RECASENS.

Barcelona 2 de juliol de 1916.

Tarragona 2

President Centre Lectura.

Els abaix firmats feliciten al llorejat Centre de Lectura per l'homenatge amb que ha sapigut premiar l'altruisme de son president honorari i de tot cor s'adhereixen a l'acte. Repi també el senyor Fábregas nostra més sincera enhorabona al propi temps que l'expressió més profunda de l'èstima en que'l tenim els admiradors d'un cor tan generós com noble.

Josep Monné, August Roselló, Anton Munté, Eusebi Roselló, Jaume Dell, Abati, Lluís Jové.

Madrid 2.

Pere Cavallé, President C. de L.

M'adhereixo incondicionalment homenatge tributat Evarist Fábregas.

PASCUAL.

Reus 2 juliol 1916.

Molt senyor meu: Causes contraries a ma voluntat m'impideixen assistir, com hauria sigut mon desig, al Ban-

quet que'ls socis del Centre de Lectura, del que fa més de quaranta anys que'n formo part, dediquen a vostè en agraïment per haver dotat a dita extingida Institució d'un edifici propi; més, si present no'm trobo a l'acte hi sóc en esperit, associant-m'hi de tot cor, fent vols perquè dit ressonant acte, junt amb el no menys estimable, i com a complement, realitzat per don Eduard de Toda, tinguin imitadors per la glòria i prosperitat de nostra estimada Patria nativa, i cultura de sos fills i habitants:

J. PUIG ALQUER.

Madrid 2.

Pere Cavallé, President del C. de L. Deures polítics m'han privat assistir banquet honor Fàbregas. Estic en esperit al vostre costat i uníxo mon entusiasme al vostre per a enaltir acte patriòtic i singularment generós de nostre excel·lent amic i entusiasta reusenc a qui abraço. Envio també un aplauso a don Eduard Toda, nostre il·lustre compatriota. Visca Reus i son Centre de Lectura!

ALBAFULL.

Amic Cavallé: De tot cor, us prego feu constar ma adhesió a l'homenatge de l'Evarist Fabregas, el gran patrici benemèrit de la cultura,

DR. ARTUR MASRIERA.

Barcelona 1 juliol 1916

Sr. D. Evarist Fàbregas.

Admirat de sa generositat, obra del gran cor que posseïx tot reusenc de pura raça, que tan honren, i han honrat la nostra ciutat, el felicitó, i que s'ha la meua felicitació, llum de sa dita, i sa glòria, en recompensa de son humanitari donatiu.

A tot quant li dediquin sos amics i admiradors, quedo associat, desitjan li siguin els dies de més glòria de sa vida.

Son affm.,

FRANCISCO PRATS CAVALLÉ.

Vinaroz 1, 7, 916.

Barcelona, 2.

Espiritualment soc amb vosaltres. Visca Reus! visca Fàbregas!

PUIG TORRENTS.

Ya que la circumstancia de no pertener com socio al «Centro de Lectura» me impide asistir al banquete dedicado a rendir a V. justo y merecido homenaje por su generoso donativo en pró de la cultura de este gr. n. pueblo, ruégole ténganme como adherido usted y sus organizadores. Soy de todos atento y s. s. q. e. s. m.,

SILVANO GIL PÉREZ.

Reus 2 julio 1916.

(L'adhesió d'un dels socis més antics del Centre)

Hermós és el dia d'avui per nostre estimat poble per la compenetració de un temps llunyà amb el present que s'enllacen amorosament.

Aquell inoblidable estol d'amants de la saña i beneficiosa cultura, humils fills del treball, que concebiren i edificaren el modest baluard per acullir s'hi i combatre l'ignorancia i els passatempers perniciosos, se'ls rendeix tribut remiant amb dolça recordança les civiques i altes virtuts que donaren exemple a sos conculadans.

Avui, el distingit fill d'un contemporani i company d'aquells dignes reusencs, nostre benivolgut i respectable consoci, senyor Fàbregas, objecte de aquesta sentimental festa, induit pels effluvis que nutreix son bondados cor, ha tingut l'exemplar filantropia de convertir aquell débil baluard en formidable castell per la vida i desenvolupament imperdurable dels alts fins que perseguiren nostres avantpassats.

Mon tribut d'admiració, i que descansin en pau els qui acabada sa llarga jornada d'energies físiques per satisfere amb ses suors les atencions de la vida de ses llars, se desvetllaren i induiren al desenrotll de les facultats intel·lectuals i morals, infiltrant a nostre ambient l'esperit subtil que ha induit els cors a fer-los aletejar a la alta i pura regió com s'ha remontat la filantropia del magnanim senyor Fàbregas, per a que els lloables ideals que's persegueixen derramin sobre nostra ciutat, igual que pluja benfida, els dons de cultura ciutadana per la honra i gloria del donant i profit de nostres descendents, a quins infiltrarem amorosament el deure de gratitud que en nostre cor és immens, per a la eterna recordança de l'exemplar i digne fill de Reus.

A. FERRER.

27.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15		
Baròmetre corregit a 0°	754.1	754.2		
TERMÒMETRE	Sol.	32.8		
	Ombra.	26.5		
TERMÒMETRE	Sol.	13.4		
	Ombra.	13.4		
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	21.8	22.5	
	Idem humit.	14.4	14.8	
Humitat relativa de l'aire.			43.4	43.0
Tensió del vapor acuós.			8.5	8.6
ANEMÒMETRE	Direcció del vent.	N. O.	O. N. O.	
	Velocitat del vent.	317.	97.	
Pluviòmetre.				
Evaporímetre.			5.0	3.0
Estat del cel.			Ras	Ras

Per manca de majoria ahir l'Ajuntament no pogué celebrar sessió de primera convocatoria.

Per a avui està convocada la Cambra Agrícola oficial de la provincia de Tarragona.

La recaudació del Tresor durant el mes de juny últim ha sigut de pessetes 10.599.259, quantitat que acusa un augment de 3.576.007 pessetes en relació amb lo recaudat en igual mes de l'any passat.

Amb motiu d'efectuar-se el proper diumenge l'inauguració del seu camp de sports, l'entitat Sports Reus ha organitzat per a aquell dia una cursa de cintes havent-se obert ja la llista d'inscripcions.

Els trens procedents de Valencia segueixen conduint gran nombre d'emigrants cap a França; s'anuncia que pròximament marxaran 500 jornalers de la comarca de Tortosa.

Avui se celebraran grans sessions de cine al Teatre Fortuny, Teatre Circo i Sala Reus. En aquest últim, a les 7 de la tarda hi tindrà lloc l'acostumada sessió de moda.

Per al proper diumenge s'està organitzant en la societat «La Palma» una extraordinaria funció, en la qual se posarà en escena el drama tràgic den Pi-tarra «Lo monjo negre».

Procedent del Jutjat de Falset, ans d'ahir se vegé l'Audiencia provincial una causa per atentat, contra Julià Sancho, veí de Marsá.

Nombrosos amics del culte escriptor en Rovira i Virgili, el passat diumenge l'obsequiaren amb un banquet per l'èxit aconseguit en les conferencies que recentment donà a la Casa del Poble i a l'Ateneu, de Madrid.

Als habilitats dels mestres d'aquesta provincia ans d'ahir se'ls hi feren efectius els seus lliuraments.

El delegat d'Hisenda ha comunicat al president de la Cambra Agrícola que'ls compradors de sulfat a plaços poden acollir-se als beneficis de 190 pessetes, sempre que abonin la diferencia abans de vencer el segon plaç.

Don Enric Naves, veí de Vinaixa, ha sollicitat l'inscripció de deu pertencencies mineres de barita en el terme de Vimbedí i montanyes de l'Estat.

El Consell Comarcal de l'Unió de Vinyaters ha felicitat per telégraf al marquès de Camps per sa interpelació sobre el sulfat de coure.

La Gazeta ha publicat una real ordre d'Hisenda disposant que des d'aquesta fetxa s'apliqui el règim establert per la R. O. de primer de juny últim, que grava l'exportació de la patata en 5 pessetes els 100 kilos, quin règim s'havia condicionat temporalment.

Desitjo personal que'n el seu mateix domicili escrigui sobres a màquina per a circulars.

Informaran Arraval alta de Jesús 50, tercer, de una a tres.

Comuniquen de Madrid que fins a la fetxa hi ha 74 esmenes presentades al projecte de llei sobre'ls beneficis de la guerra.

El quadern d'aquesta setmana de «Lectura Popular» publica la comedia valenciana en un acte «De la mort a la vida», del malogrut escriptor valencià don Antoni Palanca.

JOVE de 12 a 15 anys se'n necessita un a la Farmacia del Castell. Inútil presentar-se sense bones referencies.

Preservar-se de malalties infeccioses es segur prenent el VICHY PRATS

de Caldes de Malavella, similar al Vichy Francés i indiscutiblement igual al Vichy Catalá, indispensable per a les enfermetats de l'estómac. DIPOSIT: Plaça de Catalunya (abans Teatre) núm. 7 REUS

Comestibles i colonials de R. Marimón

Xoriso marca EL LEON Fabricats exclusivament amb carns de tocino escollides i fresques

De venda: Arcadi Fort, Plaça de la Constitució.

Academia de Tall Parisenc

PATRONS I MODELS Se confeccionen i preparen vestits

Teresa Gebelli

Arraval St. Pere, 45, entressol. - REUS Preus econòmics

TERESA FERRAN (a) Pagesa

Venda de peix fresc de totes classes. MERCAT CENTRAL

Se serveixen encàrrecs de peix de totes classes.

Dirigir-se: A Reus, carrer Palo Santo, 12, i a Tarragona, a Baldomer Pons. Teléfon núm. 162.

Espectacles AVIS

L'antiga i acreditada Lampisteria de Manuel Bielza, establerta des de l'any 1854 a l'arraval de Santa Agna, número 20, anuncia a sa numerosa clientela i al públic en general, que s'ha traslladat a l'arraval alta de Jesús, 41, oferint-los-hi els seus serveis amb esmer i puntualitat.

Teatre Fortuny
Grans sessions de cine per a avui. Nou programa de cintes. Preus i hores de costum.

Sala Reus
Grans sessions de cine per a avui. Esplèndid programa. Preus i hores de costum.

Teatre Circo
Grans sessions de cine per a avui. Esplèndid programa.

¡Important!

No deixeu de comprar en els kioscos de periòdics de la plaça de la Constitució i de la plaça del Rei, obres catalanes dels més notables i escollits autors, a preus inverosímils, com per exemple: obres de dugues pessetes, a 35 céntims i aixís successivament. També es venen en dits punts, ja en col·leccions, ja soltes, un immens assortit de noveles, amb un setantacinc per cent de descompte. Ademés, no deixin d'adquirir els cinc Albums més moderns que s'han publicat en l'actual temporada, i que contenen cada un 16 composicions de música dels més experts compositors. Preu de cada Album de Música, 20 céntims. Afanyint-se a fer la demanda, puig s'están agotant dites publicacions.

DE REUS A BARCELONA		
Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m		
	Vilafranca;	9'38
		9'23 e
		13'27 m
		17'42 c
	Vilanova	21'44 o
	Vilafranca	20'37
		23'28 r
DE BARGELONA A REUS		
Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m		
		10'36 r
		12'47 c
		16'15 o
		19'24 m
		21'53 e
DE REUS A FALSET I MORA		
Surt 7'17 surt 9'29 arriba 10'37 m		
	10'41	11'19
	13'17	14'24
	16'30	18'57
	19'49	21'11
	22'01	23'5
DE MORA I FALSET A REUS		
Surt 6'13		arriba 7'17 e
	6'30	7'42
	7'01	8'43
	12'17	13'11
	17'17	19'12
	20'14	20'48
DE REUS A LLEIDA		
Surt 8'22		arriba 11'22 c
	13'35	20'5 m
	17'59	22'13 m
	20'30	0'22 m
DE LLEIDA A REUS		
Surt 5'30		arriba 9'46 m
	8'29	12'29 m
	11'56	20'17
	15	17'58 c
DE REUS A TARRAGONA		
Surt 7'38		arriba 8'11 m
	9'56	10'30 m
	12'54	13'24
	14'30	15' m
	18'8	18'35 c
	20'50	21'34 m
DE TARRAGONA A REUS		
Surt 7'35		arriba 8'10 c
	9'10	9'50
	12'17	12'45 m
	16'38	17'14 m
	19'25	20'03 m

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases deslumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquera en que consisteix al·tal dolencia, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud. Molts són els que venen braguers, pocs molt pocs els que saben col·locar-los, raríssims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL
CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de practica entre la casa Clausolles, de Barcelona i mon establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebels que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixa hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàtics.

Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gosa casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896
Monterols, nú n 16 | NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres don Isidro Pons

SOFRE

PRODUCTE ESPANYOL
Dit sofre ha sigut analitzat a l'Estació Enològica d'aquesta ciutat i segons dictamen facilitat de l'anàlisi practicat en d' establiment resulta que suscriu pel senyor director don Claudi Oliveras el dictamen és el següent: Donada la proporció de sofre pur que conté la mostra analitzada pot esser empleat sense inconvenient per a combatre l'Oidium del cep (maturá vella).

En virtut de dit dictamen aquest sofre se ven al preu de 16 pessetes sac de 46 kilos, al Carrer de Rosic, núm. 8. - Reus

Compañía Reusense de Tramvies
Servei de trens que regirà des del dia 15 d'abril de 1916

Sortides de Reus (Arraval Robuster)
Tren n.º 6 a les 8'25 » 8 » 15'00 » 8 » 10'25 » 8 » 17'5

Sortides de Salou
Tren n.º 7 a les 9'15 » » » 11'20 » » » 16'00 » » » 18'40

Tots els diumenges i demés dies festius s'expedirán bitllets d'anada i tornada de Reus a Salou a 0'55 ptes. valders per a tot el dia.
Reus 31 demaig de 1916.
L'Administrador
TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23.

EL CAS MÉS ENZILL DE TOS;

el retardat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, L'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisèptics i expectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals caps

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoïdes Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és legítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en caps de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

IBARRA i C. S. en C.-Sevilla

Línia regular de grans vapors

Tots els DIJOUS sortida fixa del port de TARRAGONA per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cadiz (admetent carrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. -- Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya, amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solament 14 dies en el viatge. -- S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia, amb trasbord al vapor Lluarca núm. 13 i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa «Denia i d'Anzins».

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Juny 8	Vapor Cabo Santa Pola
15	Roca
23	Higuer
30	San Martín

Juny 2	Vapor Cabo Roca
9	Higuer
16	San Martín
23	Oropesa

RELOTGERIA

MELITÓN FREIXAS

PLAÇA DE PRIM, NÚM. 9

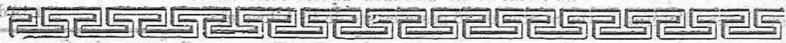
Preu fixe Preu fixe

Poso en coneixement de llur clientela i del públic en general que la Relotgeria Freixas del carrer Major, núm. 15, s'ha traslladat a la Plassa de Prim, núm. 9, a la Relotgeria Rigall, on l'ex-propietari queda com a operari de dit establiment.

En aquesta casa, essent propietari Melitón Freixas, hi trobaran totes les novetats en Joieria, Plateria, Relotgeria, Bissuteria, objectes propis per a regals i un immens assortit en Pintetes, Passadors, Diademes, Yanos de totes classes i de tots els gustos i variats articles de gran novetat.

Gran taller de reparacions en Joieria, Relotgeria i tot lo concernent an aquest ram.

PREU FIXE: PREU FIXE

NOVA LÀMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia lluminica. -- Consum veritat.

Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vosaltres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarco Teixido - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35. -- PROP DE LES RAMBÈES

Representant a Reus: **JOSEP BALDRICH**

Sant Elies, 2, 2.º, 1.ª

TARIFES

Per a l'inscripció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centimetres que ocupi					Pagarà a 2 pessetes per cada espai de 5 per 10 cm. que ocupi
Fins a 3 ctm. d'altura	2'50	1'75	5'00	10'00	
De 3 a 5 "	3'50	5'25	7'00	14'00	
Per cada ctm. més.	0'50	0'75	1'00	1'50	

Els remitits, anuncis de cronica, de secció oficial etc. etc., un número reduït d'inscripcions pagarán a 25 cèntims la railla per la primera inscripció i a 10 cèntims railla per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se'n més pagarán a 10 cèntims per cada inscripció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 cèntims per inscripció.

SABATERIA

PERE ROIG

SUCCESSOR DE JOSEP M.ª MARTI

Baratura -- Elegancia -- Solidesa -- Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS